

Museu del Cinema
Col·lecció Tomàs Mallol

c/ Sèquia, 1 - 17001 Girona - Tel: 972 412 777 - Fax: 972 413 047 www.museudelcinema.cat - museu_cinema@ajgirona.org

LLUM!

LA LLANTERNA MÀGICA I LA IMATGE DIGITAL
COMPLICITATS ENTRE ELS SEGLES XIX I XXI

DOSSIER DE PREMSA

SUMARI

Introducció
Crèdits de l'exposició
Guió de l'exposició
Contingut de l'exposició
Activitats complementàries

Llum!

La llanterna màgica i la imatge digital. Complicitats entre els segles XIX i XXI

Avui dia, ningú dubta del poder omnipresent que tenen les imatges en el nostre món. Mai com ara, la creació, la comunicació i la visualització d'imatges havia estat tan enorme, tan aclaparadora, tan poderosa, a través de mitjans i d'aparells molt diversos. La llanterna màgica, juntament amb la caixa d'òptica, és el mitjà de comunicació visual que està en els fonaments d'aquesta realitat actual.

Aquesta exposició vol donar a conèixer què era la llanterna màgica i com eren els seus espectacles, principalment a través d'una selecció de plaques de vidre de llanterna màgica de les col·leccions conservades en el Museu del Cinema, moltes de les quals es mostren per primera vegada en públic.

Però l'objectiu d'aquesta mostra no s'acaba aquí, sinó que vol anar més enllà, buscant certes complicitats entre aquest espectacle precinematogràfic del segle XIX i la cultura visual del segle XXI. Dues realitats molt allunyades en el temps i en la tecnologia emprada, però que estan molt més a prop del que ens pensem. Per això, s'estableixen certes analogies entre alguns usos de les imatges de la llanterna en el segle XIX, amb altres de les noves tecnologies del segle XXI. D'aquesta manera, es vol establir un lligam, un fil argumental, entre la cultura visual dels nostres avantpassats i la nostra, en què el que canvia és la tecnologia, però no tant les intencions, les finalitats i, en definitiva, la fascinació per les imatges.

Inauguració: dimecres, 28 de juny de 2017 a les 7 de la tarda

Exposició: 29 de juny de 2017 a 28 de gener de 2017.

*Horaris: Juliol i agost:
dilluns a diumenge de 10h a 20 h*

*Setembre:
dimarts a dissabte de 10h a 20h
diumenge de 11h a 15h*

*Octubre a gener:
dimarts a divendres: 10h. a 18h.
dissabte de 10h a 20h
diumenge de 11h a 15h*

Entrada gratuïta a l'exposició

CRÈDITS DE L'EXPOSICIÓ

Idea i realització

MUSEU DEL CINEMA
UNIVERSITAT DE GIRONA

Producció

MUSEU DEL CINEMA
UNIVERSITAT DE GIRONA

Projecte de recerca europeu: *A MILLION PICTURES: MAGIC LANTERN SLIDE HERITAGE AS ARTEFACTS IN THE COMMON EUROPEAN HISTORY OF LEARNING*

HERITAGE PLUS

MINISTERIO DE ECONOMIA, INDUSTRIA Y COMPETITIVIDAD

Proyectos: PCIN-2015-186-C02-02
HAR2014-55271-P

Comissaris

JORDI PONS (MdC)
MONTSE PUIGDEVALL (MdC)
DANIEL PITARCH (UdG - A Million Pictures)
ARIADNA LORENZO (UdG - Université de Lausanne)

Disseny

MOSTRA COMUNICACIÓ

Materials originals exposats

MUSEU DEL CINEMA-COL·LECCIÓ TOMÀS MALLOL
MUSEU DEL CINEMA-COL·LECCIÓ FRANCESC JUNYENT
ARXIU MUNICIPAL DE GIRONA
INSTITUT JAUME VICENS VIVES

Conservació

MONTSE PUIGDEVALL (MdC)

Interactiu audiovisual

JOHN REVELL (CIFOG)
JORDI MARISCOT (CIFOG)

Muntatge expositiu

RAFEL D'ARQUER (MdC)
MOSTRA COMUNICACIÓ

Muntatge audiovisuals

DANIEL PITARCH (UdG - A Million Pictures)

Assessorament científic

ÀNGEL QUINTANA (UdG - A Million Pictures)

Agraïments

CÈLIA CUENCA
ALBA G. CORRAL
LCC (LASCASICASITONE)
BIBLIOTECA DE CATALUNYA
COL·LECTIU ARCAAN
TALLER ESTAMPA
JAVIER FRUTOS I MAIKA LÓPEZ (UNIVERSIDAD DE SALAMANCA - A MILLION PICTURES)
CENTRE DE DOCUMENTACIÓ I MUSEU DE LES ARTS ESCÈNIQUES. INSTITUT DEL TEATRE

Amb el suport de

DIPUTACIÓ DE GIRONA
GENERALITAT DE CATALUNYA. DEPARTAMENT DE CULTURA

Llum!

La llanterna màgica i la imatge digital. Complicitats entre els segles XIX i XXI

La llanterna màgica

La llanterna màgica fou l'aparell de comunicació visual anterior al cinema més popular, més difós, més durable, més creatiu i més versàtil. Durant gairebé 250 anys, aquest projector d'imatges fixes o animades artificialment meravellà un públic divers i heterogeni, gens avesat a veure-les.

El seu principi tècnic, conegut ja des de mitjans del segle XVII, es va mantenir gairebé inalterable fins a finals del segle XIX, amb l'adveniment del cinema. Consistia en una caixa a l'interior de la qual hi havia un focus lluminós i unes lents que permetien projectar, en una pantalla situada en una sala a les fosques, imatges pintades o fixades sobre una placa de vidre.

Tant en l'espectacle ambulat i de fira, en el segle XVIII, com en les projeccions en els espais més diversos, en el segle XIX, tot el món, el conegut i el desconegut, era vist a la pantalla a través del feix de llum de la llanterna màgica, que evoca el gran poder comunicatiu que han tingut i tenen encara avui les imatges.

Cronologia bàsica de la llanterna màgica

1659	Primera descripció d'una llanterna màgica en les notes del científic i astrònom holandès Christian Huygens.
1665	El danès T.R. Walgenstein realitza les primeres projeccions públiques amb la llanterna màgica per Europa, el nombre de les quals no para de créixer des d'aquest moment.
1676	L'alemany J.C. Sturm publica la primera imatge d'una placa de vidre i descriu i dibuixa una llanterna petita, portàtil, manejable, paradigma de com serien a partir d'aleshores.
1713	S.J. Rhaneus descriu la primera placa de vidre per a llanterna màgica amb mecanisme per dotar de moviment la imatge projectada.
1798	El físic i aeronauta Étienne-Gaspard Robert, Robertson, inicia a París els seus espectacles anomenats <i>fantasmagories</i> , amb una llanterna especial, el <i>fantascopi</i> .
1823	L'anglès P. Carpenter idea un sistema d'impressió del contorn dels dibuixos sobre un vidre, per aplicar-la a la producció industrial de plaques per a llanterna màgica.
1849	Els germans Lagenheim obtenen una imatge fotogràfica positiva sobre un vidre, que anomenen <i>hyalotyps</i> , i permeten projectar fotografies amb una llanterna màgica.
Ca. 1850	Inici de la producció industrial de llanternes màgiques per a ús domèstic. L'empresa francesa Lapiere n'és una de les capdavanteres.
1865	D. Salomon inventa el procés cromolitogràfic per imprimir un dibuix en color sobre un vidre, difós per l'empresa J. Barnard & Son per a les plaques de llanterna màgica.
1866	J. Beale crea el <i>choreutoscope</i> , una placa per a llanterna màgica que fa la síntesi del moviment mitjançant un sistema d'arrossegament del vidre basat en la creu de Malta. Aquest sistema serà utilitzat més tard pels aparells cinematogràfics.
1895	A París, primera projecció de cinema, pública, de pagament, en local estable, organitzada pels germans Lumière amb un aparell de la seva invenció, el Cinématographe Lumière. El cinema, interpretat inicialment com a una projecció millorada de llanterna màgica, fa caure en l'oblit les projeccions tradicionals excepte als àmbits educatiu i domèstic, on perviuran encara durant unes dècades.

Els escenaris de la llanterna del segle XIX i la cultura audiovisual del segle XXI. Experiències compartides

La llanterna màgica té al segle XIX el seu moment de màxim apogeu. Es consolida com un format de spectacle audiovisual als teatres, s'utilitza com a recurs pedagògic als centres educatius o en conferències divulgatives, es troba a les cases com a entreteniment infantil i, fins i tot, s'utilitza als carrers com a eina publicitària.

La nostra cultura audiovisual actual té les seves arrels no només en el cinema i la televisió del segle XX, sinó en el segle XIX i en la llanterna com el seu mitjà més massiu. Quan avui en dia ens astorem davant d'un *time lapse* que ens mostra el pas del temps accelerat en un paisatge, estem vivint la mateixa fascinació que els espectadors d'aleshores per als *dissolving views*. Si la tecnologia digital ha portat a nous espectacles basats en la manipulació de vídeo en directe - com en el cas dels *videojockeys* - això és, en certa manera, un retorn a les arts dels llanternistes que, al contrari que en el cinema, projectaven i manipulaven les plaques en directe, i creaven cada cop un spectacle diferent.

Al teatre

Al teatre, la llanterna va explotar la seva vessant més espectacular. Veure llocs llunyans, una ciutat que passa del dia a la nit, imatges animades amb un gag còmic o imatges abstractes en moviment eren recursos habituals d'una sessió de llanterna. Des de sales de barri fins a grans teatres com el Liceu van programar aquest tipus d'espectacle. La projecció i manipulació de les plaques en directe es complementava amb narració oral, música i efectes sonors. Al llarg del segle XIX, les sessions de llanterna rebien noms diversos com, per exemple, *fantasmagoria*, *quadres dissolvents* o *agioscopi*.

Complicitats s. XIX i s. XXI: Riure

Aquestes plaques presenten breus escenes còmiques, amb una animació mecanitzada de la imatge, que servien per fer riure el públic durant les sessions de llanterna. Actualment, també utilitzem imatges amb escenes còmiques per divertir-nos. Per exemple, els GIF (acrònim de *graphics interchange format*) són animacions humorístiques curtes que es repeteixen en bucle.

Tanmateix, una de les diferències importants amb les plaques de llanterna és que avui en dia, gràcies a Internet, podem disposar de milions d'imatges d'aquest tipus. A més a més, com sabem, aquestes imatges còmiques ja no formen part d'un spectacle, sinó que les fem servir habitualment per comunicar-nos, principalment a través de les xarxes socials.

Complicitats s. XIX i s. XXI: Pràctiques artístiques

Els *cromatropis*, que produïen una imatge similar a les d'un calidoscopi, i altres plaques amb imatges abstractes sovint formaven part de les funcions de llanterna. Aquestes imatges animaven la sessió amb jocs òptics i visions espectaculars.

Actualment, diversos artistes també utilitzen la tecnologia per crear imatges en directe que juguen amb els sentits de l'espectador. Aquestes imatges solen anar acompanyades

d'altres pràctiques artístiques, com la música, la dansa o la *performance*. Un bon exemple és *Hoth*, un vídeo d'imatges creades per ordinador i música electrònica fruit de la col·laboració entre Alba G. Corral i LCC (LasCasiCasitone). *Hoth* va sorgir d'una residència artística i d'una actuació a Suècia el gener de 2016 (Elektronmusikstudion, centre suec de música electroacústica i art sonor, i Arts Birthday Party).

Complicitats s. XIX i s. XXI: El pas del temps

Les *dissolving views* són diverses imatges que es projectaven de manera encadenada amb una llanterna de doble o triple objectiu per simular els efectes del pas del temps. Així, es podien observar, per exemple, els canvis d'estacions de l'any en un mateix paisatge o la transformació d'una ciutat del dia a la nit.

Avui en dia, captar el pas del temps i reproduir-lo en imatges continua despertant l'interès de nombrosos apassionats de la fotografia. Una de les tècniques més utilitzades és el *time lapse*, una animació de vídeo realitzada a partir d'una sèrie de fotografies fetes en un mateix lloc en diferents moments. D'aquesta manera, s'aconsegueix presentar en pocs minuts l'evolució d'un paisatge, d'una ciutat o d'un objecte fotografiat en un llarg període de temps.

Complicitats s. XIX i s. XXI: Veure món sense moure's de la cadira

Una de les atraccions de les sessions de llanterna eren sens dubte les vistes de ciutats, monuments i obres d'art d'arreu del món. En aquella època, viatjar era costós, les distàncies entre els llocs es feien més llargues i també podia ser perillós. Veure metròpolis europees i llocs remots del planeta, obres d'art i monuments emblemàtics des de la butaca del teatre i sense pagar un dineral era, doncs, una ganga.

Avui en dia, encara ens agrada viatjar arreu del món sense moure'ns de casa. Per sort, existeixen Google Street View i Google Art & Culture, dos navegadors virtuals que ens permeten passejar-nos pels carrers de diverses ciutats del món i explorar històries, cultures, museus i altres espais emblemàtics del planeta Terra.

Plaques mecanitzades/imatge en moviment

Mitjançant la combinació de més d'un vidre o d'un vidre i un element opac a la mateixa placa s'aconseguia animar la imatge projectada amb elements que s'integraven o se substituïen. Aquesta voluntat ja devia ser present a les projeccions més antigues, tal com va recollir S.J. Rhaneus el 1713 quan va publicar el primer gravat d'una placa mòbil per a llanterna, i es va estendre i perfeccionar durant tot el segle XIX.

Les plaques mòbils presenten sistemes ben diversos per aconseguir aquests efectes: vidres lliscants amb siluetes dibuixades que es desplacen per damunt d'un paisatge; manetes, palanques o politges que accionen màscares que tapen parcialment la imatge principal per aconseguir un canvi sobtat a la imatge; cremalleres, dobles cremalleres o rodes excèntriques que fan girar diversos vidres en sentit invers per obtenir efectes visuals, o discos concèntrics que permeten reconstruir moviments com el dels planetes del Sistema Solar.

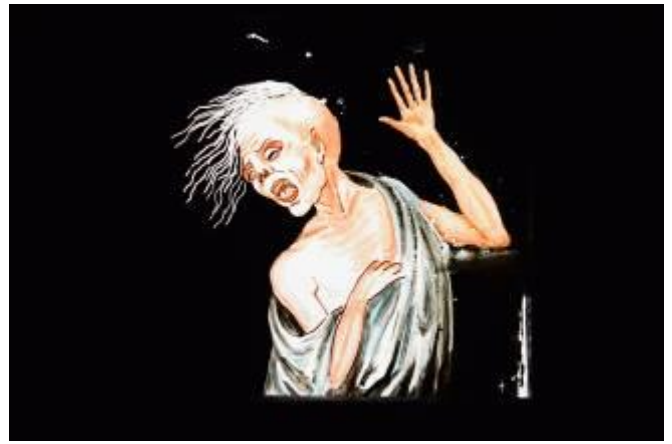
Fantasmagoria

La fantasmagoria era un tipus d'espectacle de llanterna de gran èxit internacional a cavall entre els segles XVIII i XIX. Philipsthal i Robertson foren els creadors d'aquest espectacle que estava organitzat com una experiència immersiva. Amb la llanterna i la pantalla amagades dels ulls del públic i amb un ambient especial entre sobrenatural i científic, la fantasmagoria jugava amb els límits de la credulitat del públic invocant fantasmes i esperits.

El fantascopi

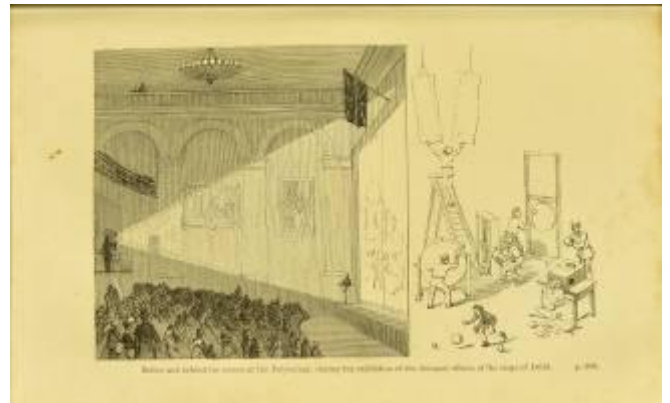
El fantascopi és un model de llanterna màgica evolucionada patentada el 1899 per Robertson. Amb aquest aparell es realitzava l'espectacle de llanterna màgica anomenat *fantasmagoria*. Estava muntat sobre un suport amb rodes que permetia acostar-lo i allunyar-lo de la pantalla, i sovint tenia un mecanisme que ajustava l'objectiu en funció de la posició de l'aparell per evitar el desenfocament. El fantascopi, sempre amagat dels ulls del públic, mostrava imatges que anaven i venien, que creixien i decreixien, a vegades projectades sobre aigua o fum.

Monstres, espectres, esquelets i fantasmes, però també rostres de difunts, aranyes, mags i dimonis, apareixien acompanyats de sons i elements aterridors que corprenien els assistents de les sessions de fantasmagoria.

Royal Polytechnic Institution

La Royal Polytechnic Institution de Londres era un dels llocs emblemàtics de la llanterna al segle XIX. A mig camí entre un museu de la ciència i un teatre, la Royal Polytechnic tenia un auditori de 1.500 butaques amb una pantalla de 10 per 8 metres. Allà s'hi feien conferències i espectacles amb la tecnologia de projecció més sofisticada de l'època.

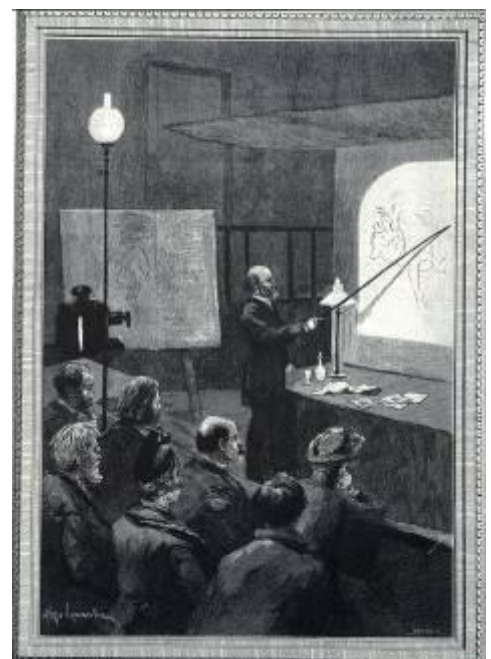
A l'escola i l'ateneu

La llanterna era també un recurs educatiu, tant a les aules com en conferències divulgatives. Mestres, científics o exploradors utilitzaven la imatge projectada, visible per tot un auditori, com a suport del seu discurs o per fer experiments. L'Institut d'Ensenyament Secundari de Girona va comprar l'any 1849 una gran llanterna per projectar a l'aula i una col·lecció de plaques astronòmiques.

Complicitats s. XIX i s. XXI: Descobrir l'espai

Les plaques astronòmiques eren un recurs òptim per il·lustrar els diversos fenòmens que tenen lloc a l'espai. Així, aquestes plaques, amb els seus complexos mecanismes, permetien als alumnes de la classe o al públic de la conferència comprendre, per exemple, els moviments dels astres del Sistema Solar, la rotació de la Terra o la influència de la Lluna en les mareas de la Terra.

Solar Walk 2 s'inspira també de aquest interès per descobrir l'espai i, en particular, el sistema planetari on vivim. Aquesta aplicació és una enciclopèdia interactiva del Sistema Solar que proposa explorar-ne els diversos planetes i els fenòmens que hi tenen lloc a través de les últimes dades físiques i fotografies.

Complicitats s. XIX i s. XXI: Descobrir els animals

Per aprendre el nom dels animals, com són i on viuen, sovint s'utilitzaven plaques amb dibuixos de les diverses espècies. Així, aquestes imatges podien ser més bàsiques per il·lustrar les explicacions del mestre a l'escola o més complexes i detallades per a la classe magistral del científic especialista.

Actualment, les imatges continuen essent crucials per estudiar el medi natural. Tanmateix, avui tenim noves eines tecnològiques, com les tauletes, que ens ajuden a assimilar nous conceptes segons l'edat i el nivell educatiu que tinguem. Animal Sounds és una aplicació educativa, adreçada als més petits, que permet aprendre el nom dels animals, el so que fan i l'hàbitat on viuen de manera interactiva i divertida.

Complicitats s. XIX i s. XXI: Descobrir les obres d'art

La projecció de fotografies de monuments i d'obres artístiques va revolucionar l'ensenyament de la història de l'art als instituts, escoles superiors i universitats. Per primera vegada, el professor podia coordinar el seu discurs amb les obres a les quals feia referència i el públic les podia descobrir, en grans dimensions, sense haver-se de desplaçar de la sala.

Avui en dia, els historiadors i especialistes se serveixen de diverses eines tecnològiques per tenir accés a imatges d'obres d'art. Amb una biblioteca digital de més de 2 milions d'imatges, Artstor és un dels recursos d'alta qualitat més utilitzat en l'educació i la recerca artístiques i visuals.

Life models theatricals

Les plaques anomenades *life models theatricals* eren sèries de plaques fotogràfiques, algunes acolorides a mà, que representaven una història moral, sovint contra algun vici social com l'alcoholisme, o escenificaven cançons populars, melodrames, etc. La majoria d'històries eren d'autors desconeguts, que escrivien per a la classe treballadora de l'època amb temes que simbolitzaven la lluita del bé contra el mal o la ruïna i la redempció. La projecció d'aquest tipus de plaques fou molt popular a partir de la dècada de 1870, tant en les sessions de llanterna en teatres, com en àmbits educatius o religiosos.

Les diverses seqüències fotogràfiques de les plaques eren protagonitzades per actors, sovint amateurs, amb els

decorats apropiats en un estudi fotogràfic. Tècniques narratives atribuïdes al cinema, com el *flash-back*, ja eren usades en aquestes històries.

La introducció de la fotografia en les projeccions de llanterna màgica

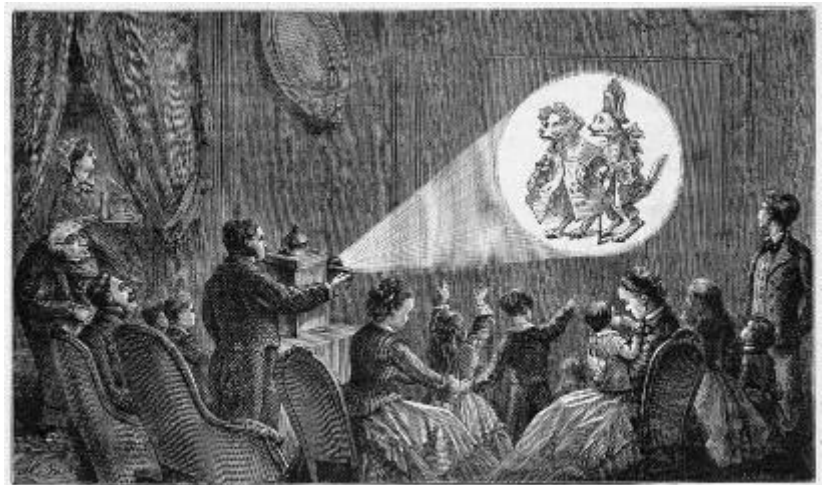
Poc temps després de la invenció de la fotografia (1839), es comprovà que les imatges que en resultaven també podien ser fixades sobre una placa de vidre i projectades mitjançant la llanterna màgica. Les primeres plaques de vidre per a llanterna màgica amb imatges fotogràfiques daten de 1849.

Els germans Langenheim foren els primers a comercialitzar aquest tipus de plaques, que passaren a dominar el mercat a partir de la dècada de 1880, quan la seva producció es comptà per milions i amb una temàtica molt variada. El seu avantatge sobre les pintades a mà era la inqüestionable veracitat i realisme de la imatge, que s'incrementava encara més quan eren acolorides manualment, treball que duïen a terme nens i dones, com a mà d'obra barata.

A casa

A les cases, el públic principal de la llanterna eren els infants. Per a ells i elles estaven pensades les sèries de plaques de contes populars, d'històries còmiques o de tecnologies modernes com l'aviació. La llanterna també podia ser una joguina a les seves mans, que els permetia ser projeccionistes ells mateixos. Les llanternes i plaques domèstiques eren d'una mida i potència menor que les del circuit professional.

Une Représentation de lanterne magique. — Dessin de Meszel.

Complicitats s. XIX i s. XXI: Explicar contes

Les plaques de contes infantils, com el conte de la *Ventafocs*, estaven pensades per explicar les històries populars als nens i nenes d'una manera diferent, més espectacular, que en el format tradicional.

Actualment, el llibre continua essent, sens dubte, el mitjà preferit per explicar contes als infants. La tecnologia també ens ofereix, però, noves maneres d'explicar-los. Així, trobem diverses aplicacions de contes infantils per a tauleta, com Cinderella dress up & story, pensades perquè l'infant, independentment de l'edat que tingui, pugui llegir i interactuar amb la història.

Complicitats s. XIX i s. XXI: Aprendre l'alfabet

Algunes plaques servien perquè, des de casa, els infants poguessin aprendre conceptes bàsics, com els números o l'alfabet, tot jugant amb els seus germans o amics.

Avui, nosaltres també tenim eines tecnològiques que permeten que els petits de casa aprenguin coses noves de manera amena. La tauleta i les diverses aplicacions educatives per a infants, basades en la interacció, són un dels suports preferits dels pares, perquè els nens i nenes aprenguin a comptar o a llegir. ABC Toyland, per exemple, és una aplicació educativa infantil per aprendre l'alfabet a través d'activitats divertides i interactives.

La industrialització de la fabricació de llanternes màgiques

Amb l'embranzida de la revolució industrial, a mitjans del segle XIX la fabricació de llanternes màgiques i plaques de vidre, fins aleshores artesanal, s'industrialitzà. A França i Anglaterra, i cap a finals de segle a Alemanya, apareguren les primeres fàbriques especialitzades, que van treure al mercat nous productes més assequibles.

Tot i que també fabricaven llanternes i plaques per a professionals o per a centres educatius i ateneus, la majoria de les que comercialitzaven eren per a un ús domèstic, com a joguina per entretenir la mainada de les classes mitjanes d'Europa i Nord-amèrica. Aquest tipus de llanternes eren senzilles, de baix preu, l'òptica i el sistema d'il·luminació sovint era mediocre, però la forma i la decoració exterior de l'aparell era d'una policromia molt rica i atractiva. El dibuix de les plaques era litografiat sobre el vidre.

Al carrer

Cap a la dècada de 1870 es començaren a fer a ciutats com Londres, Nova York o París projeccions publicitàries al carrer. Aquestes projeccions combinaven els anuncis amb plaques de vistes o accions còmiques. Les seus d'alguns diaris també utilitzaven les projeccions al carrer per donar notícies en ocasions especials, com per exemple a les nits electorals.

Complicitats s. XIX i s. XXI: Imatges a l'aire lliure

D'una banda, la imatge publicitària a gran escala té encara un lloc important al carrer de les grans ciutats. Tanmateix, avui en dia aquestes imatges ja no es projecten, sinó que solen presentar-se en una altra forma: la pantalla. Un bon exemple és sens dubte Times Square, un barri de Nova York conegut sobretot per les pantalles gegants que recobreixen els diversos edificis de l'entorn. De formes diferents, aquestes pantalles presenten anuncis de tot tipus i, algunes vegades, també mostren les notícies més importants del dia.

D'altra banda, algunes pràctiques artístiques s'han inspirat en aquestes projeccions a l'aire lliure per proposar esdeveniments efimers fora de l'espai del museu. L'exemple més clar és el vídeo *mapping*, una tècnica de projecció utilitzada per mostrar imatges sobre

qualsevol tipus de superfície, com ara façanes, mobiliari urbà o interiors d'edificis. El seu propòsit és interactuar amb un espai, encaixant o relacionant determinades imatges damunt la seva superfície.

Irrelevant, per exemple, és un *mapping* creat pel col·lectiu ARCAAN i presentat al Festival Internacional de Mapping de Girona (2015), que proposa un diàleg entre la façana de l'emblemàtica Casa Masó (Girona) i la projecció d'imatges a través de jocs entre els elements arquitectònics i formes geomètriques, punts de llum o efectes òptics.

Les eines del llanternista

A part de la llanterna màgica i les plaques de vidre, els llanternistes utilitzaven altres elements accessoris per a les seves sessions de projecció com eren les pantalles, els carros porta-plaques, els guions, els objectius i lents, els llums de lectura, etc.

Theobald & Co.: Extra Special Illustrated Catalogue of Magic Lanterns, Slides and Apparatus

Catàleg de productes a la venda de l'empresa Theobald & Co., fabricant de llanternes màgiques, plaques de vidre i altres accessoris relacionats, que va estar en funcionament a Londres des de 1878 fins a l'any 1902.

És un clar exemple dels productes que oferien les empreses especialitzades en la comercialització de llanternes màgiques. Podem observar-hi, no només les diferents tipologies de llanternes, tant de joguina com per a professionals, sinó també l'amplíssima diversitat de títols i tipologies de plaques de vidre, així com tot tipus d'accessoris (fonts d'il·luminació, pantalles, òptiques, portaplaques, etc.).

Contingut de l'exposició

L'exposició conté el següent material:

- 320 objectes originals
 - 275 plaques de vidre originals per a llanterna màgica
 - 17 llanternes màgiques
 - 28 gravats originals i altres objectes relacionats amb l'espectacle de la llanterna màgica

- 15 audiovisuals
 - "Plaques de llanterna màgica per al teatre"
 - "Plaques de llanterna màgica per a l'escola/ateneu"
 - "Plaques de llanterna màgica per a la casa"
 - "Plaques de llanterna màgica per al carrer"
 - Selecció de GIF's procedents de la pàgina www.giphy.com
 - Videocreació: "Hoth" d'Alba G. Corral i LCC
 - Selecció d'audiovisuals realitzats amb la tècnica del time-lapse
 - Artstorç AP© Art History Teaching Resources
 - %relevant+, creat per ARCAAN i presentat al FIMG el 2015
 - %Digital Signage in Times Square New York+
 - App Google Street View i App Google Art Culture
 - App Solar Walk
 - App Animal Sounds
 - App Cindarella dress up & story
 - App ABC Toyland for kids

- Un joc interactiu amb pantalla tàctil realitzat pel CIFOG (Girona). Recreació amb imatge digital de 50 plaques de vidre per a llanterna màgica que permet a l'usuari la seva manipulació i d'aquesta manera experimentar el seu funcionament.

Procedència del material original exposat

La major part del material original que es mostra en aquesta exposició prové del Museu del Cinema, concretament de la **Col·lecció Tomàs Mallol** i de la **Col·lecció Francesc Junyent**. La majoria d'aquests objectes és la primera vegada que es mostren en públic.

També s'inclouen alguns objectes del Museu del Cinema procedents de **donacions de particulars**, concretament de: Carles Gomis Aixelà, Família Gispert-Sauch, Antoni Llorens, Manel Muñoz i Catalina Tarrés Sunyer.

Finalment, l'exposició conté també material original procedent de **l'Arxiu Municipal de Girona** i de **l'Institut Jaume Vicens Vives**.

L'exposició ocupa la sala de exposicions temporals del Museu del Cinema: 120 m2.

Relació dels objectes originals exposats

2. La imatge projectada: La llanterna màgica

Llibre científic. Atanassius Kircher. Romani Collegii Societatus Jesu Musaeum Celeberrimum. Janssonio Waesbergiana. Amsterdam, 1678. Reg. 2336
Llibre científic. Johannes Christophor Sturm. Collegium Experimentale sive Curiosum in quo Primaria hujus Seculi Inventa & Experimenta Physico-Mathematica. W M & J A Endteri. Nuremberg, 1676. Reg. 3315
Gravat. La Lanterne Magique. Jean François Bosio. París, 1804. Reg. 3203
Gravat. Le Vieux Style. Le bon Genre, nº31. Pierre de la Mésangère. París, 1802-1812. Reg. 3207
Gravat. La lanterne magique. Guillaume Sulpice Chevalier, anomenat Paul Gavarni. París, 1854. Reg. 3201
Gravat. Amusemens d'Optique / Amusemens de Catoptrique. Segle XIX. Reg. 6407
Gravat. La lanterne magique. Bouchardon. París, 1746. Reg. 3200
Figures de bronze. Llanternistes. 1780 – 1820. Reg. 8001-1 i 8001-2
Llanterna màgica. Lapiere Lanterne Carrée. París, vers 1880. Reg. 604
Llanterna professional. Walter Tyler, Unial. Londres, vers 1880. Reg. 646

3. Els escenaris de la llanterna del s.XIX i la cultura audiovisual del s.XXI. Experiències compartides.

3.1. AL TEATRE

Llanterna professional. Carpenter & Westley, Phantasmagoria lantern. Londres, després de 1821. Reg. 5948
Cartell. Tableaux fondants artistiques. Mr. Armando Duvregny. Barcelona, 13 de desembre de 1896. Reg. 2424
Cartell "Teatro Principal 4 de setiembre 1881. Debut del inimitable Conde Patrizio". Arxiu Municipal de Girona
Cartell. Liqueur de la Lanterne Magique. G. Nissou. França, vers 1900. Reg. 3266

3.1.2. La Fantasmagoria

Llanterna màgica fantascopie. Vers 1850. Reg. 5817
Llibre. Étienne Gaspard Robert, Robertson. Mémoires récréatifs scientifiques et anecdotiques du phisicien-aéronaute E.G. Robertson ornés de planches et figures. Volum I. Imprimerie de Rignoux. París, 1833. Reg. 3330

3.2. A L'ESCOLA I A L'ATENEU

Llanterna professional. E. Ducretet. França, París, vers 1880. Reg. 644
Llanterna professional. Marca desconeguda. Gran Bretanya. Reg. 27789. Col·lecció Junyent
Llanterna Megascopi. M. Lobera, radiador. Saragossa, vers 1905. Reg. 641
Microscopi solar. Marca desconeguda. Segle XVIII. Reg. 882
Llibre. J. Ribera, F. Nacente i P. Soler. Física industrial o Física aplicada a la industria, la agricultura, artes y oficios. Atlas. F. Nacente Editor, Barcelona, segle XIX. Institut Jaume Vicens Vives
Llibre. G. Massiot. Les projections scientifiques et amusantes. Gauthier-Villars et fils, París, 1907. Reg. Bib. 2829

3.3. A CASA

Llanterna màgica lampadoscopi. M.N. 1885-1900. Reg. 13794. Donació Catalina Tarrés Sunyer
Llanterna màgica Lapiere Lanterne Riche. França, París, 1880. Reg. 618
Anunci publicitari. E. Thomin. Grands Magasins de Nouveautés. França, París, 1886. Reg. 3206
Llanterna màgica lampadoscopi. Aubert. França, París, vers 1880. Reg. 627
Llanterna màgica. Johan Falk Keramik lantern. Alemanya, Nuremberg, 1895. Reg. 613
Llanterna màgica lampadoscopi. Aubert Bouddha. França, París, 1870-1880. Reg. 7155
Llanterna màgica lampadoscopi. Lapiere Lampascope Carré. França, París, vers 1880. Reg. 27790. Col·lecció Junyent
Llanterna màgica lampadoscopi. Lapiere Lampascope Boule. França, París, vers 1880. Reg. 615
Llanterna màgica Luciphon. Lapiere Lanterne Chinoise i Fonògraf. França, París, 1903. Reg. 677
Pantalla. Ernst Plank. Alemanya, Nuremberg, després de 1865. Reg. 637
Gravat. Nens fent projecció de llanterna màgica. Vers 1900. Reg. 3213
Gravat. Lola Anglada. La Barcelona dels nostres avis. 1949. Reg. 27794
Auca. La lanterne magique. Histoires & scènes humoristiques. Contes moraux-merveilleux. 1 Comienelys. França, 1891. Reg. 3217-1
Auca. La lanterne magique. Histoires & scènes humoristiques. Contes moraux-merveilleux. 3 Comienelys. França, 1891. Reg. 3217-3
Figura de porcellana. La fillette au moulin d'après Chardin. França, 1850-1900. Reg. 3354
Llanterna màgica amb figura d'Atlas i caps original amb plaques. Jean Schoenner. Alemanya, Nuremberg, 1880. Reg. 27796. Col·lecció Francesc Junyent
Plaques de llanterna màgica i guió. The Swiss Family Robinson. Gran Bretanya, després de 1865. Reg. 2780-1 a -5

3.4. AL CARRER

Llanterna professional. A. Molteni. França, París. Vers 1898. Reg. 694

4. Les eines del llanternista

Catàleg. J. Theobald and Company's extra special illustrated catalogue of magic lanterns, slides and apparatus. Gran Bretanya, Londres, 1878-1902. Reg. 27550

Capsa per a plaques fotogràfiques. Vers 1880. Reg. 27796

Guió. The Diverting History of John Gilpin. Gran Bretanya, després de 1865. Reg. 2847-5

Capsa de placa de llanterna amb vidres intercanviables. França, vers 1890. Reg. 03196

Portaplaques per a plaques de format fotogràfic. França, després de 1880. Reg. 694-1

Relació de les plaques de vidre de llanterna màgica originals exposades

3.1. TEATRE

- 1 A water-mill in Radnorshire with revolving wheel (Summer). Placa mòbil cremallera. J. Barnard & Son. Gran Bretanya, Londres. Després de 1860. Registre: 27757
- 2 [Dona rentant roba al riu] Placa mòbil palanca. Vers 1840 / 1875. Registre: 02506
- 3 [Ciutat incendiada] Placa mòbil panoràmica. Vers 1840 / 1900. Registre: 02606
- 4 Déu vos guard. Placa mòbil panoràmica. Vers 1850 / 1900. Registre: 02638-22
- 5 [Batalla terrestre i naval] Placa fixa panorama. Vers 1750 / 1800. Registre: 03427-10
- 6 [Ribes del Sena, París] Placa fixa senzilla. França. Vers 1830 – 1880. Registre: 03356
- 7 Nuremberg. Placa mòbil panoràmica. Vers 1840 / 1900. Registre: 02590
- 8 [Sabater] Placa mòbil palanca. 1850-1860. Registre: 27756
- 9 [Vaixell sortint de port] Placa mòbil panoràmica. Vers 1840 / 1900. Registre: 02599
- 10 [Arlequí que cau a dins d'una perola] Placa mòbil lliscant. Vers 1800 / 1880. Registre: 02524
- 11 [Cuiner portant cap de porc] Placa mòbil palanca. Vers 1850 / 1875. Registre: 02519
- 12 [Home a qui se li crema el barret]. Placa mòbil lliscant. Vers 1850-1880. Registre: 27746
- 13 Silence. Placa de format fotogràfic. Gran Bretanya. Després de 1880. Registre: 03009
- 14 [Cromatropi] Placa mòbil cremallera. 1845 / 1890. Registre: 02489
- 15 [Ciutat russa a l'estiu] Placa fixa senzilla. Dissolving views. Vers 1830 / 1880. Registre: 02628-1
- 16 [Ciutat russa a l'hivern] Placa fixa senzilla. Dissolving views. Vers 1830 / 1880. Registre: 02628-2
- 17 [Castell de Sant'Angelo i Basilica de Sant Pere de Roma]. W.C. Hugues Optician. Gran Bretanya, Londres. Després de 1879. Registre: 27769
- 18 Londres, Parlament. Placa mòbil panoràmica. Vers 1840 / 1900. Registre: 02602
- 19 Interior de St. Peter's at Roma. Placa fixa senzilla. Vers 1830 / 1880. Reg. 02440-11
- 20 The interior of St. Mark cathedral. Placa fixa senzilla. Vers 1830 / 1880. Reg. 02440-05
- 21 [Equilibrista i maroma] Placa mòbil lliscant. Vers 1860 / 1880. Registre: 02554
- 22 [Dona empolvorant-se el nas] Placa mòbil lliscant. 1850-1880 Registre: 27744
- 23 [Home que treu la llengua] Placa mòbil lliscant. Vers 1860 / 1880. Registre: 27771
- 24 [Cromatropi] Placa mòbil cremallera. Gran Bretanya. 1845 / 1890. Registre: 27758
- 25 [Cromatropi] Placa mòbil cremallera. 1845 / 1890. Registre: 02475-1
- 26 [Paisatge hivernal amb molí d'aigua] Placa fixa senzilla. Dissolving views. Vers 1830 / 1880. Reg.02440-6
- 27 [Paisatge estiuenc amb molí d'aigua] Placa fixa senzilla. Dissolving views. Vers 1830 / 1880. Reg.02440-7
- 28 Bellam Castle, Lisborn. Placa fixa senzilla. Vers 1830 / 1880. Reg. 02440-24
- 29 La Bastille. Paris. Placa de format fotogràfic. Després de 1880. Registre: 02876-3
- 30 [Pont de Rialto, Venècia] Placa de format fotogràfic. Després de 1875 / 1900. Registre: 02877-21
- 31 Catedral de Còrdova. Placa fixa senzilla. H. Macrae Optician. Gran Bretanya. Vers 1830 / 1880. Reg. 02452
- 32 Chateaufort (Chateau d'Aryues). Placa fixa senzilla. França. Vers 1860. Registre: 27737
- 33 Interior del Sant Sepulcre de Jerusalem. Placa fixa senzilla. W.E. & F Newton. Gran Bretanya, Londres. 1851-1858. Registre: 27733
- 34 [Home dormint i empassant-se una rata] Placa mòbil cremallera. Vers 1840 / 1880. Registre: 27760
- 35 [Flequer i dimoni] Placa mòbil lliscant. Vers 1800 / 1880. Registre: 02571
- 36 Escollint l'oca. Placa mòbil lliscant. Vers 1860 / 1880. Registre: 02529
- 37 [Cromatropi] Placa mòbil cremallera. 1845 / 1890. Registre: 02480
- 38 [Cromatropi] Placa mòbil cremallera J.A. Houghton. Gran Bretanya. 1845 / 1890. Registre: 27755
- 39 [Ruïna i dibuixant]. Placa fixa senzilla. Dissolving views. Vers 1840 / 1880. Reg. 02455-1
- 40 [Ruïna nevada i visitants] Placa fixa senzilla. Dissolving views. Vers 1840 / 1880. Reg. 02455-2
- 41 Cascada de Giga, Sant Petersburg, Rússia. Placa fixa senzilla. Newton & Co Opticians. Gran Bretanya, Londres. Vers 1858 / 1900. Reg. 02443-1
- 42 [Jerusalem] Placa fixa senzilla. Vers 1850 / 1900. Registre: 27741
- 43 [Interior església] Placa de format fotogràfic. Després de 1875 / 1900. Registre: 02877-17
- 44 Monestir de Poblet. Placa de format fotogràfic. Després de 1875 / 1900. Registre: 02877-01
- 45 Barcelona. Catedral. Placa fixa senzilla. Vers 1850 / 1900. Registre: 02638-02
- 46 [Home que cau a l'aigua] Placa mòbil lliscant. Vers 1800 / 1880. Registre: 02526
- 47 Mr. Punk's nose. Placa mòbil lliscant. Vers 1865 / 1880. Registre: 02521
- 48 [Home amb barret i paraigua] Placa mòbil lliscant. Vers 1800 / 1880. Registre: 02520
- 49 [Cromatropi] Placa mòbil cremallera. W.C. Hugues Optician. Gran Bretanya, Londres. Després de 1879. Registre: 27766
- 50 Adieu [cromatropi] Placa mòbil cremallera. 1845 / 1890. Registre: 02477
- 51 [Castell de Chillon, Suïssa. Dia] Placa fixa senzilla. Dissolving views. Vers 1830 / 1880. Registre: 27735-1
- 52 [Castell de Chillon, Suïssa. Nit] Placa fixa senzilla. Dissolving views. Vers 1830 / 1880. Registre: 27735-2
- 53 Catalunya. Olot. Font de l'Àngel. Placa fixa senzilla. Vers 1850 / 1900. Registre: 02638-07
- 54 Sant Cugat del Vallès. Placa mòbil panoràmica. Vers 1850 / 1900. Registre: 02638-03
- 55 Montserrat. Sant Iscle i Santa Victòria. Vers 1850 / 1900. Registre: 02632-12
- 56 [Home amb cara canviant] Placa mòbil cremallera. 1840 / 1890. Registre: 03322

- 57 [Home, banc i coss] Placa mòbil lliscant. Vers 1820 / 1880. Registre: 02579
 58 [Personatge amb cap intercanviable] Placa mòbil palanca. Vers 1840 / 1875. Registre: 02512
 59 [Molí de vent] Placa mòbil politja. Vers 1800 / 1850. Registre: 02494
 60 Descans. Placa mòbil panoràmica. Vers 1850 / 1900. Registre: 02638-21
 61 Wreck of the Comish Coast. Placa mòbil cremallera. Gran Bretanya. Vers 1840 / 1890. Registre: 03328
 62 [Trapezista] Placa mòbil cremallera. 1845 / 1890. Registre: 02474
 63 [Incendi casa rural] Placa mòbil cremallera. Atribuïda a Desh. França, París. Vers 1875 / 1900. Registre: 02503
 64 Església de Surrey. Placa fixa senzilla. H. Macrae Optician. Gran Bretanya. Vers 1830 / 1880. Reg. 02441

3.1.1. FANTASMAGORIA

- 1 [Dona i bagul] Placa mòbil lliscant. Vers 1800 / 1860. Registre: 02561
 2 El ventre inflat pel Diable. Placa mòbil palanca. Fantasmagoria. Vers 1800 / 1850. Registre: 02640-16
 3 [Esquelet que es treu el crani] Placa mòbil palanca. Vers 1850 / 1875. Registre: 02514
 4 Squelette en chemise. Placa mòbil lliscant. Fantasmagoria. Vers 1800 / 1850. Registre: 02640-18
 5 Parques & furies. Placa fixa senzilla. Fantasmagoria. Vers 1800 / 1850. Registre: 02640-10
 6 Squelette dans son linceuil. Placa fixa senzilla. Fantasmagoria. Vers 1800 / 1850. Registre: 02640-01
 7 Tête de monstre a langue rouge. Placa mòbil lliscant. Fantasmagoria. Vers 1800 / 1850. Registre: 02640-12
 8 Le deterré. Placa mòbil palanca. Fantasmagoria. Vers 1800 / 1850. Registre: 02640-15
 9 [Àngel-esquelet amb torxa] Placa mòbil lliscant. Fantasmagoria. Vers 1800 / 1850. Registre: 02641
 10 Farfadet avec une faux. Placa fixa senzilla. Fantasmagoria. Vers 1800 / 1850. Registre: 02640-05
 11 Diable vert à cheval. Placa fixa senzilla. Fantasmagoria. Vers 1800 / 1850. Registre: 02640-6
 12 Fantome armé d'un glaive et d'une torche. Placa fixa senzilla. Fantasmagoria. Vers 1800 / 1850. Registre: 02640-7
 13 [Dimoni movent ulls i llengua] Placa mòbil lliscant. Vers 1865 / 1880. Registre: 02566
 14 [Home inflat pel dimoni] Placa mòbil lliscant, placa mòbil palanca. Vers 1840 / 1875. Registre: 02557
 15 [Màgic i dimonis] Placa mòbil cremallera. 1840 / 1890. Registre: 02472

3.2. ESCOLA-ATENEU

- 1 Paris. Der Triumphogen am Stern. Placa de format fotogràfic. Projection für Alle. Alemanya. Després de 1880. Registre: 02854-20
 2 Paris. Das St. Martins Tor. Placa de format fotogràfic. Projection für Alle. Alemanya. Després de 1880. Registre: 02854-01
 3 Tower Bridge. Placa de format fotogràfic. Gran Bretanya. Després de 1880. Registre: 03098-2
 4 Barcelona. Catalona Platz. Placa de format fotogràfic. Projection für Alle. Alemanya. Després de 1880. Registre: 02857-01
 5 Castel Sant'Angelo. Placa de format fotogràfic. Vers 1920. Registre: 03067-1
 6 Convento de las Jerónimas destruido por las turbas. Julio 1909, Barcelona. Placa de format fotogràfic. Després 1909. Registre: 03083
 7 Paso de Jesús Crucificado. Sevilla. Placa de format fotogràfic. Després de 1880. Registre: 02894-4
 8 Indian Temple at Kunkull. Placa fixa senzilla. Vers 1830 / 1880. Reg. 02440-02
 9 [Campament turc] Placa fixa senzilla. Vers 1830 / 1880. Reg. 02440-20
 10 Imperial Travelling Palace China. Placa fixa senzilla. Vers 1830 / 1880. Reg. 02440-08
 11 [Desfilada amb elefants a l'Índia] Placa fixa senzilla. H. Macrae Optician. Gran Bretanya. Vers 1830 / 1880. Reg. 02453
 12 [Piràmides. Egipte] Placa mòbil panoràmica. Vers 1830 / 1880. Registre: 02628-2 Registre: 02631
 13 [Militars, cavalls i tenda]. Placa fixa panorama. Vers 1820 / 1860. Registre: 02461-2
 14 Silence. Placa de format fotogràfic. Després de 1880. Registre: 03057
 15 Jerusalem. Omar's Moschee. Placa de format fotogràfic. Projection für Alle. Alemanya. Després de 1880. Registre: 02862-20
 16 Nazareth. Placa de format fotogràfic. Projection für Alle. Alemanya. Després de 1880. Registre: 02862-09
 17 Jerusalem. Das heilige Grab. Sant Sepulcre. Placa de format fotogràfic. Projection für Alle. Alemanya. Després de 1880. Registre: 02862-24
 18 Alexandria, la mosquée de Aly Bey El Masri. Placa de format fotogràfic. Photo Louvre. França, París. Després de 1880. Registre: 02851-03
 19 Alexandria, femme arabe à la fontaine. Placa de format fotogràfic. Photo Louvre. França, París. Després de 1880. Registre: 02851-06
 20 Francesc 1er rep el títol de Sir del cavaller Bayard. Placa fixa senzilla. H. Macrae Optician. Gran Bretanya. Vers 1830 / 1880. Reg. 02457
 21 God Save The Queen. Placa fixa senzilla. Newton & Co Opticians. Gran Bretanya, Londres. Vers 1880 / 1900. Reg. 02447
 22 Esquamaux. Greenlanders. Russian. Placa fixa panorama. Vers 1800 / 1860. Registre: 2464-10
 23 Greeks. Arab. Beduin Arabs. Egyptian. Placa fixa panorama. Vers 1800 / 1860. Registre: 02464-08
 24 Brazilian. New Zealandes. Wild Buschman. Hottentot herdsman. Placa fixa panorama. Vers 1800 / 1860. Registre: 2464-12
 25 [Terra i Sol] Placa fixa panorama. Vers 1800 / 1860. Registre: 02468-06
 26 [Sistema solar] Placa fixa panorama. Vers 1800 / 1860. Registre: 02468-05
 27 [Cicle i òrbita llunar] Placa fixa panorama. Vers 1800 / 1860. Registre: 2468-01
 28 [Dona oriental amb ombrel.la] Placa mòbil lliscant. 1880 / 1900. Registre: 02607
 29 Kuriles. Kalmucks Man, Woman & Priest. Placa fixa panorama. Vers 1800 / 1860. Registre: 02464-04
 30 Tartar Guide. Belooche Woman. Cinghalese. Lady of Manillo. Placa fixa panorama. Vers 1800 / 1860. Registre: 02464-01
 31 Cometes. Placa fixa panorama. Vers 1800 / 1860. Registre: 2468-04
 32 [Cicle llunar] Placa mòbil cremallera. Vers 1840 / 1890. Registre: 02639-03
 33 [Moviment planetari] Placa mòbil cremallera. Vers 1840 / 1890. Registre: 02639-12
 34 [Sistema Solar] Placa mòbil cremallera. Vers 1840 / 1890. Registre: 02639-01
 35 [Sol i cometa] Placa mòbil cremallera. Vers 1840 / 1890. Registre: 02639-15
 36 Parthenon, coté N.O. Athenes. Placa de format fotogràfic. Les Fils d'Émile Deyrolle. França, París. Després de 1880. Registre: 02902-01
 37 Statue d'Apollon, trouvée à Délos. Grèce antique. Placa de format fotogràfic. Les Fils d'Émile Deyrolle. França, París. Després de 1880. Registre: 02902-11
 38 Statue de Niké, trouvée à Délos (antique, Grèce). Placa de format fotogràfic. Les Fils d'Émile Deyrolle. França, París. Després de 1880. Registre: 02902-10
 39 Estatua de Esculapio. Placa de format fotogràfic. J. Esteva Marata. Barcelona. Després de 1880. Registre: 02896-6
 40 Pisa. La Torre inclinada. Placa de format fotogràfic. J. Esteva Marata. Barcelona. Després de 1880. Registre: 02900-1
 41 Nártex o portal de la iglesia de San Isidoro, León. Placa de format fotogràfic. Espasa Calpe. Madrid. Després de 1880. Registre: 02905-05

- 42 Capitel de San Pedro de la Nave representando el sacrificio de Isaac. Placa de format fotogràfic. Espasa Calpe. Madrid. Després de 1880. Registre: 02910-1
- 43 Sto. Domingo de Silos (Burgos). Claustro. Relieve. El Santo Sepulcro. Placa de format fotogràfic. Espasa Calpe. Madrid. Després de 1880. Registre: 02905-04
- 44 Luis Dalmau. Virgen de los Concelleres (Mus. Barcelona). Placa de format fotogràfic. Espasa Calpe. Madrid. Després de 1880. Registre: 02909-03
- 45 [Cossos celestes] Placa fixa panorama. Vers 1800 / 1860. Registre: 2468-03
- 46 [Lleons marins] Placa de format fotogràfic. Després de 1880. Registre: 03018-1
- 47 Lichenée bleue. Placa de format fotogràfic. Després de 1880. Registre: 03016
- 48 [Peix martell] Placa de format fotogràfic. Després de 1880. Registre: 02893-3
- 49 [Leopard] Placa de format fotogràfic. Després de 1880. Registre: 02895-04
- 50 [Dromedari] Placa de format fotogràfic. Després de 1880. Registre: 02895-06
- 51 [Cangur] Placa de format fotogràfic. Després de 1880. Registre: 02895-07
- 52 Iceria (macho). Placa de format fotogràfic. Després de 1880. Registre: 02903-10
- 53 Triceratops prortus. Placa de format fotogràfic. Les Fils d'Émile Deyrolle. França, París. Després de 1880. Registre: 02934-2
- 54 Orchis montana, inflorescence. Placa de format fotogràfic. Les Fils d'Émile Deyrolle. França, París. Després de 1880. Registre: 02927-2
- 55 Hojas capilares, estipuladas y dísticas. Placa de format fotogràfic. Material Escolar y Científico. Barcelona. Després de 1880. Registre: 2914-04
- 56 Legnetes (Sparmacien) Epemay. Placa de format fotogràfic. Les Fils d'Émile Deyrolle. França, París. Després de 1880. Registre: 02930-08
- 57 La Luna. Ptolomeo, fotografia de Haunt-Wilson. Placa de format fotogràfic. Material Escolar y Científico. Barcelona. Després de 1880. Registre: 02931-2
- 58 C. de l'argile plastique, à Limay, près Nantes. Placa de format fotogràfic. Les Fils d'Émile Deyrolle. França, París. Després de 1880. Registre: 02929-2
- 59 Martinica. Nube de explosión volcánica. Placa de format fotogràfic. Vda. L. Soler Pujol. Barcelona. Després de 1880. Registre: 2921-03
- 60 [Geissers] Placa de format fotogràfic. Després de 1880. Registre: 03022-4
- 61 Aurora Borealis. Placa de format fotogràfic. Després de 1880. Registre: 03023-08
- 62 [Iceberg] Placa de format fotogràfic. Després de 1880. Registre: 03021-2
- 63-80 Dan Dabbertons Dream. Plaques de format fotogràfic. Life models theatricals. Gran Bretanya. Després de 1885. Registre: 27629
- 81 Don Quijote. Die nachtlliche Wache. Gravats de Gustave Doré. Placa de format fotogràfic. Projection für Alle. Alemanya. Després de 1880. Registre: 02859-2
- 82 Don Quijote. Sancho Pansa wird geprellt. Gravats de Gustave Doré. Placa de format fotogràfic. Projection für Alle. Alemanya. Després de 1880. Registre: 02859-5
- 83 Don Quijote. Im Käfig heimwärts. Gravats de Gustave Doré. Placa de format fotogràfic. Projection für Alle. Alemanya. Després de 1880. Registre: 02859-10
- 84 Verbreitung der Kohlen auf der Erde. Distribució del carbó a la Terra. Placa de format fotogràfic. Projection für Alle. Alemanya. Després de 1880. Registre: 02860-05
- 85 Arbeiten vor Ort. El treball de la mina. Placa de format fotogràfic. Projection für Alle. Alemanya. Després de 1880. Registre: 02860-09
- 86 Pfeilerbruchbau. Placa de format fotogràfic. Projection für Alle. Alemanya. Després de 1880. Registre: 02860-10
- 87 Grubengasexplosion. Placa de format fotogràfic. Projection für Alle. Alemanya. Després de 1880. Registre: 02860-11
- 88 Chemischer Bau der Kohlen. Placa de format fotogràfic. Projection für Alle. Alemanya. Després de 1880. Registre: 02860-14
- 89 Vergasung der Steinkohlen. Placa de format fotogràfic. Projection für Alle. Alemanya. Després de 1880. Registre: 02860-16
- 90 Aparato frigorífico de Ch. Tellier. Placa de format fotogràfic. Després de 1880. Registre: 02919-1
- 91 Aparato frigorífico. Placa de format fotogràfic. Després de 1880. Registre: 02919-2
- 92 Ideale Durchschnitt der Erdrinde. Secció escorça terrestre. Placa de format fotogràfic. Projection für Alle. Alemanya. Després de 1880. Registre: 02866-06
- 93 Landschaft der Devonzeit. Placa de format fotogràfic. Projection für Alle. Alemanya. Després de 1880. Registre: 02866-11
- 94 Landschaft der Kreidezeit. Placa de format fotogràfic. Projection für Alle. Alemanya. Després de 1880. Registre: 02866-16
- 95 Höhlenmenschen der Steinzeit. Placa de format fotogràfic. Projection für Alle. Alemanya. Després de 1880. Registre: 02866-22
- 96 [Naixement de Crist. Mags d'Orient. Anunciació als pastors] Placa de format fotogràfic. Després de 1880. Registre: 02855-01
- 97 Die Sintflut. El Diluvi. Placa de format fotogràfic. Projection für Alle. Alemanya. Després de 1880. Registre: 02861-15
- 98 Awake, my soul, and with the sun. Placa de format fotogràfic. Gran Bretanya. Després de 1880. Registre: 02968-05
- 99 [Jesús davant Caifàs] Placa de format fotogràfic. Gran Bretanya. Després de 1880. Registre: 02875-11
- 100 Salve Regina. Placa de format fotogràfic. Després de 1880. Registre: 02995
- 101 [Anunciació als pastors] Placa de format fotogràfic. Després de 1880. Registre: 03001
- 102 Don Quijote. Der sagenhafte See. Gravats de Gustave Doré. Placa de format fotogràfic. Projection für Alle. Alemanya. Després de 1880. Registre: 02859-11
- 103 Don Quijote. Ankunft im Schlosse Don Diego's. Gravats de Gustave Doré. Placa de format fotogràfic. Projection für Alle. Alemanya. Després de 1880. Registre: 02859-15

3.3. CASA

- 1 [Història de l'aviació. 1] Placa fixa panorama. Alemanya. Després de 1865. Registre: 02692-01
- 2 [Història de l'aviació. 9] Placa fixa panorama. Alemanya. Després de 1865. Registre: 02692-09
- 3 Touche à tout. Disc d'imatges per a llanterna màgica. Després de 1860. França. Registre: 03178-5
- 4 Excentric Clowns / Clownspiele / Clowneries. Disc d'imatges per a llanterna màgica. Gebrüder Bing, Laternenbild. Després de 1866. Alemanya, Nuremberg. Registre: 03180-1
- 5 [Ciutats d'Estats Units d'Amèrica] Placa fixa panorama. Alemanya. Després de 1865. Registre: 02786-2
- 6 Arc de Triomphe de l'Etoile / Colonne de la place Vendôme. Placa fixa panorama. Lapiere, vues sur verre. França, París. Després de 1860. Registre: 02655-06
- 7 [Ciutats emmurallades] Placa fixa panorama. Després de 1865. Registre: 27788-4
- 8 [Vistes] Placa fixa panorama. E. Plank Photo. Nuremberg, Alemanya. Després de 1865. Registre: 27786-3
- 9 [Ballarins] Placa fixa panorama. Després de 1865. Registre: 02794-4
- 10 [Personatges] Placa fixa panorama. Lapiere, vues sur verre. França, París. Després de 1860. Registre: 02757-2
- 11 [L'arroseur arrosé. El regador regat] 4 plaques fixes panorama. Després de 1865. Registre: 03298

- 12 [Traient el barret amb una canya] Placa fixa panorama. Després de 1865. Registre: 27788-2
- 13 [Pintor, tigre i cocodril] Placa fixa panorama. Després de 1865. Registre: 02794-2
- 14 [Barber] Placa fixa panorama. Després de 1865. Registre: 02794-3
- 15 [Homes i mico] Placa fixa panorama. Després de 1865. Registre: 02705-05
- 16 Bataille d'Inkermann. Placa fixa panorama. Lapierre, vues sur verre. França, París. Després de 1860. Registre: 03327-06
- 17 Humanité après la bataille. Lapierre, vues sur verre. França, París. Després de 1860. Registre: 03327-10
- 18 Alfabet: Avocat. Barbier. Chanteur. Danseuse. Épicier. Placa fixa panorama. Lapierre, vues sur verre. França, París. Després de 1860. Registre: 25750-01
- 19 Alfabet: Fantassin. Orgottière. Horloger. Ingenier. Jardinier. Placa fixa panorama. Lapierre, vues sur verre. França, París. Després de 1860. Registre: 25750-08
- 20 Alfabet: Kakaoli. Laboureur. Maçon. Notaire. Omelette. Placa fixa panorama. Lapierre, vues sur verre. França, París. Després de 1860. Registre: 25750-09
- 21 Alfabet: Peintre. Quincaillier. Recurreur. Savetier. Trompette. Placa fixa panorama. Lapierre, vues sur verre. França, París. Després de 1860. Registre: 25750-10
- 22 [Globus aerostàtic] Placa mòbil lliscant. Després de 1865. Registre: 27781
- 23 [Personatges] Placa fixa panorama. Després de 1865. Registre: 02746-3
- 24 [Dona jove i vella] Placa mòbil lliscant. Després de 1865. Registre: 27782
- 25 Fassbinderpech. Placa mòbil lliscant. Gebrüder Bing, laternenbild. Alemanya, Nuremberg. Després de 1866. Registre: 27780
- 26 Schnüffelmeier (Ensumador). Placa mòbil palanca. Ernst Plank. Alemanya, Nuremberg. Vers 1875 / 1900. Registre: 2509
- 27 [Cromatropi] Placa mòbil cremallera. 1845 / 1890. Registre: 02486
- 28 Cromatropi. Placa mòbil cremallera. 1845 / 1890. Registre: 27783
- 29 [Alfabet 2a part] Placa fixa panorama. Lapierre, vues sur verre. França, París. Després de 1860. Registre: 02658-3
- 30 [Alfabet 4a part] Placa fixa panorama. Lapierre, vues sur verre. França, París. Després de 1860. Registre: 02658-5
- 31 [Alfabet 5a part] Placa fixa panorama. Lapierre, vues sur verre. França, París. Després de 1860. Registre: 02658-6
- 32 Cendrillon. Conjunt de 6 plaques fixes panorama. Lapierre, vues sur verre. França, París. Després de 1860. Registre: 02675
- 33 [Animals salvatges] Placa fixa panorama. Després de 1865. Registre: 02795-1
- 34 [Ocells] Placa fixa panorama. Després de 1865. Registre: 02693-01
- 35 [Lleó, guineu, zebra, tigre] E. Plank Photo. Nuremberg, Alemanya. Després de 1865. Registre: 27786-1
- 36 Polichinelle. Conjunt de 6 plaques fixes panorama. Lapierre, vues sur verre. França, París. Després de 1860. Registre: 02674
- 37 [Infants al camp] Placa fixa panorama. Després de 1865. Registre: 02725-2
- 38 [Músics i lleó] Placa fixa panorama. Després de 1865. Registre: 02755-2
- 39 [Nois disfressats de guerrers] Placa fixa panorama. Després de 1865. Registre: 02723-3
- 40 Le Chat Botté. Conjunt de 6 plaques fixes panorama. Lapierre, vues sur verre. França, París. Després de 1860. Registre: 02672
- 41 [Personatges masculins]. E. Plank Photo. Nuremberg, Alemanya. Després de 1865. Registre: 27786-2
- 42 [Bustos d'homes] Placa fixa panorama. Després de 1865. Registre: 02725-1
- 43 [Família al camp] Placa fixa panorama. Ernst Plank. Alemanya, Nuremberg. Després de 1865. Registre: 02726
- 44 [Éssers banyant-se] Placa fixa panorama. Lapierre, vues sur verre. França, París. Després de 1860. Registre: 02691-1
- 45 Personatges. Placa fixa panorama. Lapierre, vues sur verre. França, París. Després de 1860. Registre: 16220-02
- 46 [Cigonyes i nens]. Placa fixa panorama. Gebrüder Bing, laternenbild. Alemanya, Nuremberg. Després de 1866. Registre: 27785-9
- 47 [Jocs a la neu] Placa fixa panorama. Després de 1865. Registre: 27784-1
- 48 [Gat i bota] Placa fixa panorama. Gebrüder Bing, laternenbild. Alemanya, Nuremberg. Després de 1866. Registre: 02770-08
- 49 [Granota] Placa fixa panorama. Després de 1865. Registre: 27788-1
- 50 [Pesca] Placa fixa panorama. Després de 1865. Registre: 27788-3

3.4. CARRER

- 1 Vernicol Stain. Placa de format fotogràfic. Dayton, Ohio, Estats Units. Després de 1919. Registre: 27774
- 2 First National Bank. Placa de format fotogràfic. Kansas, Estats Units. Després de 1920. Registre: 27773
- 3 Pulmonol. Placa de format fotogràfic. Nova York, Estats Units. Després de 1920. Registre: 27775
- 4 Placa de format fotogràfic. Barcelona. Després de 1920. Registre: 27778
- 5 Quick meal. Placa de format fotogràfic. Estats Units. Després de 1904. Registre: 27777
- 6 Paternidad inesperada. System Studio. Placa de format fotogràfic. Barcelona. Després de 1920. Registre: 07334
- 7 El último vals. System Studio. Placa de format fotogràfic. Barcelona. Després de 1927. Registre: 07332
- 8 Royal Enfield Bicycles. Placa de format fotogràfic. Gran Bretanya, Newmarket. Després de 1920. Registre: 27776

CONFERÈNCIA

Dimecres, 10 d'octubre de 2017
19.30 h
Museu del Cinema
Entrada lliure

Fantasmagoria i educació: cultura audiovisual a la Girona del s.XIX

Daniel Pitarch (membre del projecte de recerca *A Million Pictures*, UdG)

Entre els objectes de la col·lecció del Museu del Cinema, un crida especialment l'atenció. Es tracta d'una gran llanterna màgica de fantasmagoria (quasi l'equivalent a un projector de cinema avui en dia). Aquest aparell fou adquirit el 1849 per l'Institut d'Ensenyament Secundari de Girona, que el va utilitzar durant prop de 30 anys a les seves aules.

Conèixer aquest cas ens permet endinsar-nos en la cultura audiovisual del s.XIX, en els seus usos i els seus objectes. En aquesta conferència, s'explicarà la història d'aquest objecte (com va ser adquirit, quines eren les seves possibilitats, etc.) i els vincles existents entre audiovisual i educació al s.XIX.

ESPECTACLE FAMILIAR

Dia i hora: Consulteu www.museudelcinema.cat
Lloc: Plaça Josep Pla (darrera el Museu del Cinema)

La Llanterna Màgica. Petit Museu Visual de les Meravelles del Circ a càrrec de Jordi Pujades

El Professor Siux Plau combina diferents tècniques teatrals per recrear, en clau d'humor, l'ambient màgic i especial de les projeccions de llanterna màgica a través d'una passejada per l'antic món del circ.

Acròbates, malabaristes, contorsionistes, pallassos, funambulistes... tots ells passejaran davant dels vostres ulls desvelant l'antiguitat i la destresa d'aquestes pràctiques fascinant i divertides...

És un viatge per a submergir-se en l'alegria, l'humor i el misteri del circ de la mà de la llanterna màgica. Un espectacle per a tots els públics.

VISITA GUIADA A L'EXPOSICIÓ

Diumenge, 5 de novembre de 2017
12.00 h
Museu del Cinema
Entrada lliure

Visita guiada a l'exposició

a càrrec de Jordi Pons (director del Museu del Cinema i co-comissari de l'exposició)

Què era la llanterna màgica? On es feien i com eren els seus espectacles? Quines imatges es projectaven? Per a què servia? Quins trucs i quines tècniques de projecció s'utilitzaven? Era la llanterna màgica en el segle XIX tan popular com el cinema en el segle XX? Quines similituds hi ha entre els antics espectacles de llanterna màgica i la nova cultura audiovisual del segle XXI? Són dos móns tan antagònics com sembla o hi ha més semblances de les que ens pensem?

Tots aquests interrogants i molts altres seran desvetllats en aquesta visita guiada per l'exposició "Llum! La llanterna màgica i la imatge digital. Complicitats entre els segles XIX i XXI".

TALLERS INFANTILS DE NADAL

Dijous, 28 de desembre de 2017 i 4 de gener de 2018
10.30 a 12.00 h
Museu del Cinema
De 6 a 10 anys
Places limitades: 20 nens i nenes per taller i dia
Inscripcions fins a exhaurir places (a partir del dia 1 de desembre) al web del Museu del Cinema.
Inscripció: 3 euros per persona i taller
2 euros pels socis del Club d'Actors i del Club Girona Cultura

Taller de llanterna màgica

a càrrec d'Educart

Aquest taller introduirà els nens i nenes al fascinant món dels espectacles audiovisuals que van contribuir a l'aparició del cinema, tot centrar-nos especialment en el meravellós espectacle de la llanterna màgica.

Els infants descobriran els aparells i enginys que van propiciar la invenció del cinema i es convertiran en llanternistes elaborant i representant una història amb la tècnica de la llanterna màgica.

Girona, juny de 2017